

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83177

PODUREDNIŠTVO

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija

Lir 25.000

Letna inozemstvo

Lir 40.000

Letna inozemstvo, USA dol.

30

Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XXXVI. - Štev. 32 (1814)

Gorica - četrtek, 9. avgusta 1984 - Trst

Posamezna številka Lir 500

Kako je z našo narodno zavestjo? Vlada in zaščita manjšin

»Slovenec sem, tako je mati d'jala, ko me je dete pestovala«. Pesem je nastala v preteklem stoletju in je potem spremljala v prikupnem naprepu naše ljudi do danes. Kolikokrat smo jo že slišali ob raznih priložnostih! Vendar še vedno premalo, ker premnogim ni še prišlo v zavest, da je v javnem življenju in zlasti še v politiki prva zahteva ravno pričevanje svoje narodne identitete, svoje narodne pripadnosti. Ni res, da je prvo delavska zavest, zavest pripadnosti proletariatu, kot menijo slovenski marksisti, temveč prvo je narodna zavest, zavest pripadnosti neki določeni kulturni in jezikovni skupnosti. O tem se lahko prepričamo pri vseh velikih narodih.

VELIKI NARODI NE ZATAJJO, KAJ SO

Nemec ne bo zatajil svoje nemške pripadnosti, četudi je komunist. Prav tako Italijan. Zato se nazivajo Italijanska komunistična partija, pa nemška, francoska itd. Naziv jim ni samo ime, temveč jim pomeni tudi narodno pripadnost. Palmiro Togliatti, ki je preživel v Sovjetski zvezi vso dobo stalinistične diktature in drugo svetovno vojno, je italijanski partiji zarisal samostojno pot v socializem, pot, ki naj bo italijanska ne samo v iskanju političnih rešitev, ampak tudi v ohranjanju narodne biti in istovetnosti ter neodvisnosti. Togliatti ni hotel, da italijanski komunisti postanejo internacionalisti, ampak naj ostanejo Italijani. Saj se je zavedal, da internacionalizem pomeni službo majhnih velikim, zlasti službo majhnih velikim Sovjetski zvezi.

SLOVENCIM NA VOLITVAH RADI ZATAJIMO, KAJ SMO

To drži za partije velikih narodov. Pri majhnih narodih pa je na žalost drugače, posebno še pri naših slovenskih levčarjih. Ti so si vtepli v glavo, da morajo služiti internacionalizmu, češ da je poudarjanje narodne zavesti izdaja nad delavskim razredom, izdaja marksizma. Vsled tega smo jih videli v Sloveniji, da so se borili za Sovjete med revolucijo, pri nas v zamejstvu pa da so se odločili za italijansko partijo. Danes PCI nima zvestejših pristašev kot so njeni slovenski volivci. Tega se PCI zaveda, zato jim v zameno ponudi kakega slovenskega kandidata ob volitvah in celo pošlje slovenskega partija v rimski parlament: nagrada, ker kot Slovenci volijo italijansko partijo.

Toda takšna miselnost ni zajela samo prepričanih slovenskih partijcev, temveč zajema vedno bolj tudi premnoge druge rojake. To se je letos izkazalo zlasti pri volitvah v evropskih parlament. Koliko Slovencev je na evropskih volitvah izpričalo, da so Slovenci in so volili listo narodnih manjšin?

V julijski številki Mladice je Ivo Jevnikar analiziral izide volitev v evropski parlament. Glede na Slovence pravi: »Ni si mogoče zakrivati resnega osipa tradicionalnih glasov (ki navadno glasujejo za Slovensko skupnost). Saj ga je bilo pričakovati, vendar ne v taki meri. V tržaški pokrajini je lista prejela 3.461 glasov, v goriški 1.719, v videmski 2.311. V občini Trst je prejela 2.362 glasov, v občini Gorica pa 889 glasov. Naj pa pove, da je v Beneški Sloveniji, kjer v videmski pokrajini živi največ Slovencev, za manjšinsko listo glasovalo le 71 volivcev.

Ob volitvah v rimski parlament so izidi dokaj boljši; veliko več volivcev se izreče v volilni kabini, da so Slovenci in glasujejo za slovensko stranko. Zakaj so se pri evropskih volitvah premislili in glasovali drugače? Pravijo, da je bilo dne 20. maja na goriškem Travniku 10 tisoč manifestantov; vsi so bili Slovenci. Če bi se bili vsi ti in še drugi z njimi izrekli na volitvah za evropski parlament, da so Slovenci in bi glasovali za manjšinsko listo, bi vsa Evropa vedela, da je v deželi Furlanija-Juljska krajina toliko tisoč Slovencev, tako pa moramo reči le, da je

toliko demokristjanov, toliko komunistov, toliko raznih drugih strank, Slovencev za Evropo narodov pa je samo tako malo.

EZOPOVA BASEN O MUHI IN VOLU

Kaj naj človek reče? To, da se upamo postaviti za slovenstvo na goriškem Travniku, tu pa tam v šoli ali na kaki kulturni manifestaciji, zelo pa odgovemo na volitvah, čeprav so le-te najbolj upoštevane pokazatelj narodne zavesti. Kadar gredo na volitve, premnogi Slovenci pozabijo na to, kar jih je mati učila: »Slovenec sem, tako je mati d'jala«. Dokler se ne bomo bolj osvestili, politično osvestili, nam tudi zaščitni zakoni ne bodo kaj prida pomagali.

Zaključujem z Ezopovo basnijo: Na njivi je vol oral. Pa prileti muha in sede volu na rog. Mimo prifrči sosed in vpraša muho: »Kaj delaš?« »Orjemo!« odgovori ponosno. Slovenec, ki na volitvah voli vsedravnice stranke, je podoben tej muhi, ki je z volom oral. Lažen ponos!

K. H.

Z današnje številke 9. avgusta gre Katoliški glas na poletne počitnice. Znova redno izidemo v četrtek 30. avgusta. Tudi vsem sotrudnikom in bralcem želimo prijeten oddih.

V pasjih dneh

V teh pasjih dneh je bilo veliko nesreč na cestah, v planinah in tudi razni atentati in ugrabitve letal. Vročina je za marsikoga pogubna.

Poletje navadno prinaša s seboj večjo ali manjšo politično premirje — ali pa tudi narobe. Marsikdaj se je že zgodilo (posebej v Italiji), da je prav v najhujšem poletju izbruhnila kaka vladna kriza. Nastopile so nekatere »kopališke« vlade, ki so trajale do hladnejših jesenskih mesecev, ko se tudi stranke in politiki trezneje spoprijemajo s stvarnostjo.

Letos v Italiji ni še pravega poletnega premora. Zaenkrat se je verjetno rešila kriza v zvezi z afero lože P2, zlasti potem ko je odstopil s tem v zvezi najbolj prizadeti minister, Pietro Longo, ki je obenem vsedravnici tajnik PSDI. Mala vladna kriza se je rešila, Longovo mesto je prevzel njegov strankarski tovariš poslanec Romita, dosedanji minister za dežele, na njegovo mesto pa je prišel mlajši predstavnik PSDI posl. Vizzini.

Zamenjava ministra Romite z Vizzinijem pa nas tu posebej nekoliko bolj zanima. Zakaj pa? Minister za dežele je bil do sedaj v vladi tudi zadolžen za vprašanja manjšin in zaščitne ukrepe v njih prid. Zamenjava v tem ministrstvu bo lahko spet za dalj časa zavlekla reševanje teh vprašanj, ki se itak že predolgo vlečejo. Sicer pa si stvari nekoliko boljše ogledamo.

NACRTI ZA JEZIKOVNE MANJŠINE

Malo pred zamenjavo na teh mestih je minister Romita orisal vladne pobude za okvirni zakon o jezikovnih ter etničnih manjšinah v Italiji. Sem pa ne sodi problem slovenske manjšine, ki ima svojo zakonodajno pot.

Resnica si utira pot

Neki zgodovinar je glede francoske revolucije zapisal, da revolucija žre svoje otroke. To velja za vsako revolucijo. Veljalo je za rusko, ko je Stalin v tridesetih letih postrelil skoro vso staro gardo revolucionarjev, Leninovih tovarišev. Velja pa tudi za revolucijo na Slovenskem, ki je prav tako požrla lepo število svojih otrok, zlasti v dobi stalinizma. Med temi izstopajo danes posebno tisti, ki so postali žrtve dachauskih procesov. O tem smo že nekaj povedali v članku Odmev na krivične procese dne 17. julija. V reviji Mentor 1984, št. 5, ki izhaja v Ljubljani, je pa izšel članek, ki jasneje osvetljuje te procese; članek je napisal Marko Jenšterle. Ker članek osvetljuje dobo in razmere, ko so se odigrali še drugi slični procesi v Ljubljani, objavljamo glavne misli. (Ured.)

Nekje na začetku osemdesetih let so jugoslovanski književniki prvič začeli odkrivati Goli otok. O informobiroju je prej sicer izšlo nekaj knjig (najprej roman Miška Kranjca Zgubljena vera, leta 1954), toda Goli otok je tako rekoč še do danes ostal tabu. Jasno je bilo, da tudi tako imenovani dachauski procesi ne bodo mogli večno ostati zakriti v tančico in da bo mladi generaciji slej ko prej treba več povedati tudi o tem. Dve knjigi sta sedaj pred nami. Tretji del spominov Ivana Krefta z naslovom Spori in spopadi in roman Igorja Torkarja Umiranje na obroke.

DACHAUSKI PROCESI

Kratka je zgodba o dachauskih procesih: V letu 1948 je bilo v Sloveniji več procesov proti ljudem, obtoženih sodelovanja z gestapom. Obsojenih je bilo precej ljudi, ki so se živi vrnili iz Hitlerjevih koncentracijskih taborišč. Tu gre na prvem mestu za Dachau, po katerem so ti nesrečni procesi dobili tudi ime. Danes ni več nobenega dvoma, da so bili obsojeni nedolžni in da so bile sodbe določene že vnaprej. Zanimivo je, da so skoraj vsi obsojenci krivde priznali, vendar je to razumljivo, če vemo, da so jih pred tem mučili, psihično in fizično. Vse ob-

tožbe so temeljile na izsiljenih priznanjih, brez resnično verodostojnih dokumentov (če so dokumenti že bili, so bili ponorejeni). S pravne strani so bili dachauski procesi velika zmeta. Na prvem procesu, aprila 1948, je bilo izrečenih tudi enajst smrtnih kazni, od katerih so jih deset tudi uresničili. Tudi na drugem procesu, avgusta istega leta, so tožniki izrekli smrtne kazni, vendar so bile te kasneje zamenjane najprej z dosmrtnimi ječami, nato z dvajsetletnimi zapornimi kaznimi. Ko danes listamo strani Slovenskega poročevalca, nam je toliko bolj jasno, zakaj si preživeli obsojenci toliko prizadevajo za popolno rehabilitacijo. V času procesov je tisk o sojenju poročal na veliko, po Ljubljani so sojenje prenašali prek zvočnikov. Ko pa je nato leta 1971 in 1976 prišlo do rehabilitacije, sta bili objavljeni le dve kratki suhoparni pojasnili, v katerih je bilo javnosti sporočeno, da je šlo za sodno zmeta in da so ti ljudje sedaj rehabilitirani. V primerjavi z nekdanjo publiciteto in napihnjenostjo — kaplja v morje. Da so obsojenci samo pravno rehabilitirani, dokazujejo tudi najnovejši primeri pisanja in reakcije ob že omenjenih knjigah. Milan Meden v svojem članku (v Delu) še danes govori o morebitni krivdi, morebitni zmeti ipd.

IZSILJENA PRIZNANJA

Dachauski procesi so resda bili sodna zmeta, toda ali res tudi družbena pomoča? Nekdo je namreč ves čas moral vedeti, da gre za nedolžne ljudi, saj je bilo tudi preiskovalcem naročeno, da iz žrtev izvlečejo priznanja. Nesporno je tudi, da so bili ti procesi verodostojna kopija stalinističnih procesov, česar pa naša oblast danes nikakor neče priznati. Tako je bila tudi v zadnjem hipu iz romana Umiranje na obroke umaknjena anketa, v kateri so nekateri slovenski javni delavci vsi po vrsti trdili, da je šlo za stalinizem in nič drugega.

Eno od vprašanj, ki se logično ponuja, je tudi: Ali je šlo za obračun z ljudmi, ki so bili nevarni oblasti? Odgovora nanj zadata ni, jasno pa je nekaj — od vseh

Minister je v bistvu dejal, da namerava vlada izdati zaščitne norme za vse neitalijanske jezikovne skupnosti v državi. Med te spadajo med drugim furlanska, sardinska, okcitanska, albanska, grška, hrvatska, frankoprovensalska in delno nemška etnična skupnost. Za vse te naj bi vlada pripravila okvirni načrt, po katerem bi sicer furlanski in sardinski priznali jezikovno vlogo, za druge pa naj bi bilo govora o krajevni govorici. V bistvu pa je Romita kategorično izključil kakršno koli dvojezičnost v šolah ali v javnih uradih.

Ze na prvi pogled se zdi tako stališče ministra — in torej vlade — zelo omejujoče. Teško si je predstavljati pojem zaščite, ki ne nudi jeziku neke določene vloge, zlasti v šolah, pa tudi v uradnem poslovanju. Kot znano, je medtem že v ustavni komisiji poslanske zbornice, kjer teče razprava o tem, prišlo do določenih izboljševalnih sprememb od strani posameznih strank. Ni pa še mogoče z gotovostjo trditi, kako bo stvar šla naprej. Ustavna komisija je sedaj iz raznih osnutkov izdelala skupen predlog, ki obsega nekatere skupne značilnosti:

Pouk bo zajemal šole, kjer te manjšine živijo. Podrobnosti bo uredilo ministrstvo za šolstvo. Nadalje bodo pripadniki teh skupnosti smeli uporabljati svoj jezik v uradnih odnosih (izvoljene skupščine oz. sveti, sodni in drugi javni uradi, toponomastika, radiotelevizijski programi, itd.).

Vse to pa le zgovorno priča, da sedanja Craxijeva vlada ni sploh občutljiva za

manjšinske probleme, pa naj gre za vse razne jezikovne skupnosti na splošno ali pa posebej za vprašanje zaščite slovenske manjšine.

KDaj SLOVENSKA ZAŠCITA?

To je še vedno odprto vprašanje. Zaenkrat lahko le beležimo posamezna dejstva, kar kažejo razni bolj ali manj določeni znaki. V senatu (kjer se je formalno že začela razprava v komisiji) je zaenkrat vse na mrtvi točki. Pred jesenjo prav gotovo ne bo prišlo do novih razpletov.

Znano je, da je imel prav dosedanji minister Romita v pripravi tudi vladni zakonski osnutek za Slovence. Nedavno so se z njim sestali v Rimu tudi deželni predstavniki vladnih strank. Ni pa znano, kaj se je tu obravnavalo. Verjetno se je hotela vlada posvetovati s svojimi deželnimi strankarskimi predstavniki, da bi tako lažje slišala tudi krajevne odmeve. Lahko pa si je tudi predstavljati, kakšni so ali bi lahko bili taki odmevi...

Nikoli ni bilo prav zelo jasno, kaj misli vlada s svojimi zakonskimi osnutki. Kaže sicer, da se misli opreti na zaključke, ki jih je iznesla znana Cassandrova komisija. Ni pa znano, ali namerava rimska vlada pri tem upoštevati le večinsko mnenje ali pa sprejeti tudi mnenje slovenskih članov takratne vladne komisije, ki je bilo prav nasprotno večinskemu.

Zamenjava ministra verjetno ne bo pri tem igrala kake odločilne vloge. Res bo gotovo treba nekaj časa, da se bo novi minister za dežele podrobneje seznanil s tem vprašanjem. Res pa je tudi, da je Vizzini prav tako član vladne stranke PSDI kot prej Romita. Prav tako je tudi res, da bodo tu imele platno in škarje vse vladne stranke, zlasti DC in PSI. Zato bo najbolje, da z vsako sodbo še nekoliko počakamo...

DEZELA IN NASHA ZAŠCITA

Večkrat se sprašujemo, kakšno vlogo lahko igra deželna uprava pri vsej tej zadevi. Sedanja večina in sam deželni odbor, ki je nje izraz, sta večkrat prav v tej mandatni novi dobi že ponovno poudarila zahtevo po zaščitnem zakonu. Sama deželna vlada sicer nima neposredne pristojnosti za reševanje manjšinskih vprašanj. Vseeno pa je njeno stališče lahko precej merodajno.

Naj na deželni ravni zabeležimo še kratko srečanje, ki sta ga pred kratkim imela deželni predsednik Antonio Comelli ter predsednik Izvršnega sveta republike Slovenije Dušan Šinigoj. Zmenjala sta svoje poglede na vrsto vprašanj, ki zanimajo obe strani. Predsednik Šinigoj je še posebej opozoril na potrebo po skorajšnjem izglasovanju zakona o globalni zaščiti Slovencev v celi deželi Furlaniji-Juljski Benečiji.

Na meddeželni ravni pa naj še omeni zanimivo dejstvo, da je nedavno glas za zaščito Slovencev v Italiji prišel tudi od drugih pomembnih ustanov. Tako je deželni svet Tridentinske-Južne Tirolske izglasoval resolucijo (in to skoraj soglasno), ki poudarja potrebo po hitri zakonski ureditvi vprašanj slovenske manjšine v Italiji. Tak glas pomembne in z zmanjšinskim vprašanjem dobro izvestne deželne uprave ima gotovo velik moralni pomen.

Libanon se pomirja

Prvemu ministru Karameju v Libanonu se je posrečilo, da je pomiril glavno mesto Bejrut. Odstranili so pregrado, ki je ločila muslimanski del od krščanskega in je sedaj mesto znova eno. Tudi za bližnje vrhove Čuf so že našli zadovoljive rešitve. Ostane še, da Izraelci zapustijo južne pokrajine Libanona in da se pomiri mesto Tripoli, kjer so si še vedne v laseh dve nasprotni si stranki muslimanov. Vsekakor so bili doseženi že lepi uspehi pomirjenja.

Nedelja, velik in svet dan 400 let sv. pisma v slovenskem jeziku

Pastirsko pismo italijanskih škofov

GOSPODOV DAN

Prvi kristjani so že zgodaj opustili soboto kot dan, ki je posvečen Gospodu za čiščenje in počitek. Soboto so nadomestili s prvim dnem po soboti, s prvim dnem v tednu. Pravi Gospodov dan ne bo več tisti, ko je Bog počival po stvarjenju svojih del, ampak dan, ko Bog deluje za življenje in za rešitev človeka.

Cerkev, občestvo verujočih v Kristusa, varuhinja nove zaveze v Kristusovi krvi, je izbrala za praznovanje spomina tisti dan, ko je Gospod vstal od mrtvih in se prikazal apostolom ter je lomil kruh za dva učenca v Emavsu.

Sam je namreč posvetil tedensko spominjanje tega dne, ko se je osmi dan ponovno prikazal apostolom, zbranim na istem kraju. Od tedaj kristjani ne morejo več živeti, ne da bi praznovali isti dan in obhajali isto skrivnost. Kristjan potrebuje nedeljo. More se izogniti cerkveni zapovedi, ne pa potrebi po nedelji.

DAN CERKVE

Cerkev pomeni občestvo, skupnost. Cerkev živi in se uresničuje predvsem takrat, ko jo zbiranju kliče vstali Kristus in je zbrana v njegovem Duhu. Zato je Gospodov dan tudi dan Cerkve.

Skupnost, ki je zbrana v veri in ljubezni, v ponižnem, a pravem znamenju edinstvi, je prvi zakrament Gospodove prisotnosti. Ko je zbrana množica enega srca in enega duha, se razodeva enotnost skrivnostnega Kristusovega telesa, ki je Cerkev.

Zbrana kristjanov, ki je zakrament Kristusove prisotnosti v svetu, se mora izražati:

— v ljubeznivem medsebojnem sprejemanju, ki napravi iz vseh prisotnih edinstvo;

— v goreči molitvi, ki obsega vse brate po veri in tudi oddaljence;

— v velikodušni krščanski ljubezni, ki se zavzema za potrebe vseh ubogih in potrebnih, katerih klic prihaja iz vseh delov sveta;

— v različnosti služb;

— in končno, da zna izraziti vse bogastvo darov, ki jih Sveti Duh daje svoji Cerkvi, in različnosti nalog, ki jih občestvo zaupa svojim članom.

SKUPNA MIZA ZA VSE

Najpopolneje se skupnost uresničuje, kadar je zbrana ob svojem škofu ali ob tistih, ki so z njimi združeni po mašniškem posvečenju in za zakonito predstavljajo v posameznih delih božjega ljudstva, v župnijah. Ta polnost je taka, da ima v sebi vse darove in vse posebne službe. Skupine ali gibanja sama po sebi niso skupnosti; so le del nedeljske skupnosti, kakor so le del Cerkve.

Za vse velja priporočilo prvotne Cerkve, naj se ne zmanjšuje Cerkev in naj se ne zmanjšuje Kristusovo telo zaradi odsotnih udov. Kristusovo telo pa ni oslromašeno samo zaradi tistih, ki niso prisotni v skupnosti, ampak tudi zaradi onih, ki se izogibljejo skupne mize. Zelijto sedati k bolj zbrani in bogati mizi. Zato so podobni tistim kristjanom v Ko-

Iz življenja Slovencev v Parizu

Slovinci so v Parizu in okolici precej številni. Raztresenost, velike razdalje in nenačrtna zavzetost posameznikov večkrat omejujejo kulturno delovanje. Vendar je Društvo Slovencev, ki že skoraj 30 let skrbi za kulturno rast slovenske skupnosti v Parizu (naj omenimo, da je bilo leto junija ustanovljeno še eno slovensko društvo, Lipa, ki ima trenutno sedež na Jugoslovanskem kulturnem centru v Parizu), poleg zabavnih srečanj uspelo uresničiti tudi več kulturnih zamisli; zadnja je bila slikarska razstava slovenske umetnice Marjance Savinšek, ki že dolgo živi in ustvarja v Parizu. S to razstavo se je umetnica prvič uradno predstavila slovenski publiki v francoski prestolnici, saj je bila razstava postavljena v prostorih Slovenskega doma v Parizu od 31. maja do 18. junija. Umetnica, doma z Gorenjske, se je po začetnih zasebnih študijah pri slikarjih R. Kogejcu, F. Tratniku in F. Pavlovcu izselila v Francijo in v Parizu obiskovala likovni akademiji Grande Chaumière in Julienne. Na razstavi v Slovenskem domu je predstavila izbor del od leta 1970 do danes (tihužitja, krajine, figuralne kompozicije, religiozni motivi, portreti). Razstava je znova potrdila ugled, ki ga slikarka uživa pri francoski likovni kritiki. Njena dela, iz katerih diha osnovno ekspresionistično razpoloženje,

rintu, ki so odklanjali, da bi delili svoje bogate jedi pri skupni mizi z ubogini. Če je Euharistija delitev, ki jo izraža lomljenje kruha po zgledu Njega, ki ni prihranil ničesar zase, potem mora tisti, ki je več prejel, biti pripravljen dati več tudi tistim, kadar se zdi, da pomeni darovati izgubiti.

DAN EVHARISTIJE

Od vsega začetka je Cerkev slavila Gospodov dan z lomljenjem kruha, z oznanjevanjem božje besede, z deli krščanske ljubezni. Zgled je dal Učenik. Na sam dan svojega vstajanja je lomil kruh za učenca v Emavsu, potem ko ju je vzpodbujal na dolgi poti s svojo prisotnostjo in svojo besedo z razlaganjem vsega tistega, kar se v svetem pismu nanaša nanj.

Od tedaj dalje je Cerkev vedno posvečevala Gospodov dan z obhajanjem spomina na njegovo daritev, z oznanjevanjem božje besede, z lomljenjem kruha in s služenjem v ljubezni, kar je vse notranje združeno. Na ta način se ohranja prisotnost vstalega Kristusa v njegovem trojnem daru: v besedi, v zakramentu in v službi. V prvi Cerkvi so bili ti trije vidiki tesno združeni. Gotovo ni bila koristna kasnejša praksa, ki je vse skrčila na obred, na zakrament.

V kristjanovi zavesti postaja vse to vedno bolj jasno. Če je nedelja dan Euharistije, ni to samo zato, ker se na ta dan udeležujemo svete maše, ampak mnogo bolj zato, ker se kristjan trudi, da bi iz svojega življenja napravil dar, duhovno žrtev, prijetno Bogu, v posnemanju Kristusa, ki je z žrtvijo svojega življenja napravil dar Očetu in bratom.

Božja beseda, ki oznanja in predlaga v dar samo sebe, zakrament, ki ga izraža lomljenje kruha kot pripravljeno služenje, ki izvira naravnost iz Kristusove ljubezni: tako življenje je euharistično. V to mora biti usmerjeno dušnopastirstvo in nedeljsko obhajanje Euharistije. Zadovoljiti se samo s tem, da se na vsak način in za vsako ceno vsem zagotovi možnost, da zadostijo cerkveni zapovedi, bi bila zelo revna stvar. Cerkevna zapoved bo upoštevana predvsem takrat, kadar bo doumela stvarni in celotni pomen nedeljske Euharistije.

(se nadaljuje)

Nekaj določil novega konkordata

Pretekli teden je rimski senat z veliko večino glasov odobril novi konkordat, ki sta ga sklenila Italijanska republika in Vatikan. Zanj so glasovali tudi komunisti. Ob tem dogodku, ki so ga nekateri oklicali za »zgodovinski dogodek«, so časopisi posvetili največ pozornosti ureditvi finančnih zadev med Cerkvijo in državo. To po pravici, saj vnaša ta del konkordata največ novosti v dosedanje odnose med italijansko Cerkvijo in državo. Zadeva je pa kratko tale:

V konkordatu iz leta 1929 je bilo sklenjeno, da država prispeva k vzdrževanju

V uvodniku Knjiga vseh knjig dne 14. junija tega leta je Jože Kunčič lepo prikazal pomen sv. pisma in potrebo, da ga čim bolj poznamo in beremo. S tem v zvezi povejmo, da letos poteka 400 let, odkar smo Slovenci dobili to »knjigo vseh knjig« v našem slovenskem jeziku. Leta 1584 je namreč Jurij Dalmatin izdal prvi prevod sv. pisma v slovenščini. Ta važni jubilej za našo kulturo so ovrednotili v Ljubljani na mednarodnem simpoziju od 27. do 30. junija. Na simpoziju so pa posvetili pozornost ne samo Dalmatinovi Bibliji, temveč celotni kulturni ustvarjalnosti protestantizma na Slovenskem od Primoža Trubarja dalje. Naj bo ta članek majhen spomin na ta jubilej, ki mu bo

gotovo treba posvetiti še več pozornosti.

O sv. pismu piše ap. Pavel Timoteju: »O detinstva poznaš vs. pismo, ki ti more dati modrost za zveličanje po veri v Kristusa Jezusa. Vse od Boga navdihnjeno pismo je tudi koristno za pouk, za prepričevanje in za vzgojo v pravičnosti.« Vsled tega so od apostolskih časov dalje pri euharistični daritvi brali pisma apostolov in prerokov ter je odlomke predstojnik razlagal.

Ta običaj se je ohranil v vseh Cerkvah do danes. Toda polagoma je nastala v zahodni Cerkvi neka nedoslednost. Ko so se namreč krstila razna germanska ljudstva, so v liturgiji ohranili latinski jezik, ki ga je ljudstvo vedno manj razumelo.

Podoba matere pri pisateljih

Smo že kdaj pomislili, kako osebnim materinski zglede pogojuje celotno dejanje človeškega bivanja? Pomen toplega človeškega materinskega zglede za pravo rast posameznika in družbe je neprecenljivo. Dobre matere so stebri družin, a tudi vzpodbudni mehanizmi pri naši rasti iz zasebnega v odgovorno družbeno življenje.

Pri marsikaterem velikem svetovnem umetniku se splet simboličnih vizij o materah razrašča v posebno duhovno nastavo. Znana je podoba revolucionarne matere izpod peresa socialne realističnega ruskega pisatelja Maksima Gorkoga in lik vse težave premagajoče matere Kovajke, kot ga je zasnoval Nemeč Bertold Brecht. Mati italijanske pisateljice Grazie Delede prerašča zemljepisni in socialni prostor prav zaradi mitološke zavezanosti življenju.

Ste že kdaj pomislili, kako zelo je naše mišljenje tudi na simboličen način povezano z zgledom in vlogo mater, saj govorimo o materah učiteljskih in voditeljskih, tolažnicah in priprošnjicah?

Slovenski pesniki in pisatelji so na posebno globok način posvetili spomin na matere. Najlepše jih je počastil veliki Ivan Cankar. Pisatelj je materinski motiv na mojstrski način povezal s trpkimi spomini na mladost in z izpraševanjem lastne vesti. Nekaj svetopisemskega je v teh klasično preprostih umetnikovih tekstih.

V črticah »Moje življenje« opisuje utrinke iz mladih dni. V enem izmed tekstov

stopi pred pisateljevim odhodom v Ljubljano mati čez prag in mu reče, da bo večerjal. Za Cankarja je to preprosto sporočilo bilo, kakor da bi rekla: »Mojo kri in moje solze boš večerjal, jaz ne bom večerjala.« Se v zrelih letih pekli pisatelja spomin na siromašno mladost in tisto »poslednjo večerjo« na Vrhniku, ko je dopustil, da mati ni večerjala, medtem ko se je sam do siteda najedel.

Cankarjeva mati je resnični mojster življenja. Rešiti namreč zna nerešljive in čudne uganke. Pripraviti recimo zna kosilo za osmero ljudi, čeprav ni niti groša v hiši in čeprav ne da štacurar niti soli na upanje! Mati zna dati na mizo skodelico dišeče kave, poleg skodelice zna na mizo postaviti bel kruh.

Za Cankarja je mati resnična nositeljica življenja. Toda ji ta njen vsakodnevni trud tudi zares poplačamo? V črtici »Skodelica kave« je pisateljeva misel na mater obtežena s krivicami, ki jo je pisatelj bil storil: »Prišla je mati, stopila je počasi in varno, v roki je nesla skodelico kave... Zdej se spominjam, da nikoli ni bila tako lepa kakor v tistem trenutku. Vsa nebeška luč je odsevala iz njenih oči... Jaz pa sem rekel z zlobnim glasom: Pustite me na miru! Ne maram zdej!«

Matere so nas prve na previden način vodile v življenje. Oblikovale so našo notranjo podobo. Bile so nam vzor in tista prava veličina, ki je drugje ne bomo srečali. Vrt slovenske in mednarodne literature je posejan s cvetjem materinskih spominov. Na Slovenskem so jih poleg klasičnega Cankarja na izvirnem način opisali Prežihov Voranc, Ksaver Meško, Josip Stritar, Alojz Gradnik in drugi. Besede, ki so jih pisatelji posvetili spominu mater, so prave knjige življenja, vir naših pravih dejanj in vzpodbudnih misli.

Lev Detela

Pametna žena

Cedno dekle se je zaljubilo v pijanca. Res je delal v tovarni, a je le bil pijanec. Vsi so bili zoper to, da bi ga dekle poročilo, a zaman.

»Poznam ga,« je trdila, »in vem, da ima dobro srce, zato upam, da ga bom spreobrnila.«

Njeni so majali z glavami; zanje je držal rek, da se pijanec spreobrne, ko se v jamo zvrne. A dekle ni popustilo in prišlo je do poroke.

Vsi so pomilovali mlado ženo.

Mož se je kmalu po poroki vrnil na delo, toda že prvi dan je po končanem delu naletel pred tovarno na ženo, ki se je delala, kot bi čisto slučajno šla tam mimo. Malo nerodno je bilo možu, ker bi tako rad zavil v gostilno na kozarec kot ponavadi. Žena pa mu je rekla:

»Ni treba; boš pil doma, sem že kupila vino.«

In res doma ga je na mizi čakala steklenica.

Mož ni vedel, kako bi se rešil ženine skrbi, a zaman. Vsak dan ga je po delu, kot slučajno, čakala kje na cesti, da sta šla skupaj domov.

Le kako bi se ji na lep način izmuznil? Nekega dne ji reče:

»Grem po tobak.«

In ona?

»Ni treba, sem ti ga že jaz prinesla.« Prve dni je bilo res težko, posebno še, ker so mu njegovi vinski bratci oponašali, da ga »komandira« baba.

Počasi pa se je navadil na novo življenje ter postal res soliden mož. Onim, ki so ga kdaj spominjali na prejšnje razdrto življenje, je odgovarjal smeje:

»Le njeni prijaznosti se imam zahvaliti, ker, če bi bila trda z menoj, bi tega nikdar ne dosegla. Da, prav zadovoljen sem z njo in tudi s samim seboj: moji otročki res ne bodo mogli reči, da jim dajem slab zgled.«

Julče Gorjan

Tudi sv. pismo so brali le v latinščini, prav tako so psalme peli v latinščini ne samo v samostanih, ampak tudi preprosto ljudstvo. Sv. pismo, brano v latinščini, je ostalo za preproste kristjane zapečaten knjižica, ki je niso več razumeli.

Na Vzhodu je bilo drugače. Tam so že zelo zgodaj začeli prevajati sv. pismo iz grščine in hebrejščine v jezike vernikov. Tako so nastali prevodi v sirske, koptski, armenski jezik in nazadnje še v staro slovanski jezik, ki je delo sv. bratov Cirila in Metoda. Na Vzhodu so torej imeli liturgijo in so brali sv. pismo v ljudstvu razumljivih jezikih.

V zahodni Cerkvi je ostala latinščina do Martina Lutra. Ta je v svoji verski vnemi živo občutil dejstvo, da ljudstvo ni razumelo sv. pisma, ki so mu ga brali v latinščini. Luter je to tem bolj čutil, ker je svojo versko reformo zasnoval na prepričanju, da je samo sv. pismo vir razodetja in da Sv. Duh navdihuje vsakega posameznega vernika, kako je treba razumeti božjo besedo. Vsled tega se je lotil prevajati sv. pismo na nemški jezik. Njegov prevod je potem postal temeljni prevod za vse ostale prevajalce tistega časa, ki so sledili njegovemu zgledu.

Pri Slovencih je bil prvi Primož Trubar, ki je leta 1555 izdal v slovenščini evangelij sv. Matevža. Pozneje je Trubar prevedel še nekatere druge svetopisemske knjige.

Njegov učenec Jurij Dalmatin je pa sklenil, da prevede na slovensko celotno sv. pismo. V nekaj letih je to delo opravil. Ko je šlo za tiskanje knjige, je najprej pridobil kranjske in štajerske, potem koroške deželne stanove (plemiče), da so prevzeli finančne stroške. Nato je poiskal tiskarno. Najboljše pogoje je nudila tiskarna v Witembergu na Nemškem. V petih mesecih so knjigo postavili in natisnili. »Postavili« so jo, ker so stavili na roko, in »natisnili«, ker so tiskali posamezne liste podobno kot so nekoč tiskali tropine. Natisnili so 1500 izvodov velikega formata z raznimi uvodi. Se danes se moramo čuditi, da so v tako kratkem času utegnili opraviti tako obsežno in zahtevno tiskarsko delo.

Jurij Dalmatin je biblijo prevedel in izdal predvsem iz verskih razlogov, da bi se nova protestantska vera ob branju sv. pisma lažje širila med slovenskim ljudstvom. Pri tem je pa Dalmatin opravil tudi za nas Slovence velevažno kulturno delo, saj je njegova Biblija postala vogelni kamen slovenskega književnega jezika in osnova vsem nadaljnjim prevodom sv. pisma v slovenščino.

Jurij Dalmatin je prevajal iz latinščine in je imel pred očmi tudi Lutrov prevod v nemščino. Sedaj za 400-letnico njegove Biblije se pa pripravlja nov prevod sv. pisma v slovenščino. To pot prevajajo naravnost iz originalnih jezikov, to je iz hebrejščine in grščine. Prevod nove zaveze bi moral biti gotov že letos, kot o betajo v Ljubljani. To bo gotovo najdoslednejši spomenik ob 400-letnici Dalmatinove Biblije.

K. H.

Kamenčki

Kaj človek doživi za pasje dni

V nedeljo popoldne sem šel na Sv. goro; peljal sem se z avtom, ker je bila prehuda vročina. Cesta je obupna, sprana od deževja. Na povratku sem gumo prepiskal. Na gori srečam znanko: »Gospod, jaz vam bom zavila vrat.«

»Zakaj?«

»Zaradi članka o Medjugorju v KG.« Pred dnevi se je namreč vrnila iz Medjugorja. Toda vratu mi ni zavila, saj sva potem z njeno družino sedela v gostilni v mirnem razgovoru.

Pred cerkvijo se pozdraviva s starejšim duhovnikom iz Slovenije. »Danes je velik dan,« mi veselo pove. »Danes (5. avgusta) je rojstni dan Marije Device. Tako je razodela vidcem v Medjugorju. Dva tisoč let je od njenega rojstva.«

»Če te to veseli, lahko verjameš, mu odvrnem, od mene pa tega ne zahtevaj.«

V ponedeljek pa še nekaj. Povedo mi, da je prejšnji dan (v nedeljo) neki duhovnik, tudi on povratnik iz Medjugorja, ves jezen pokazal KG: »Ali se tako piše o Medjugorju? Nikoli več v mojo cerkev tak časopis!« In ga je raztrgal.

Vidite, kaj vse človek lahko doživi za pasje dni.

Isti dan sem pri poročilih na prvi tv mreži videl prevod iz Medjugorja: romarje, cerkev, vidce. Iz Trsta pa je prišlo zelo kritično pismo na račun poročanja o Medjugorju v »Katoliškem glasu«.

(r + r)

v. č.

3. SZS jamboree - Globasnica '84

Slovenski koroški skavti praznujejo letos 25-letnico skavtskega delovanja. V praznovanju tega jubileja je bil organiziran 3. SZS jamboree. Težko smo se odločili za ta jamboree, posebno goriški in tržaški skavti, saj ni bilo dovolj časa za primerno pripravo, vendar smo se pri odločnem vztrajanju Korošcev le vdali. Sprejeli smo njihov predlog, da bi se 3. SZS jamboree odvijal na Koroškem (1. je bil namreč leta 76 v Italiji, v Pinedu, 2. leta 79 v Jugoslaviji, v Logu pod Mangartom) in to predvsem zaradi narodno političnih razlogov.

Geslo tega jamboree je bilo »Pogumno zvesti izročilu«. Glede tega gesla je Maks Domej, načelnik koroških skavtov, v uvodniku časopisa, ki je izšel na taboru, tako napisal: »Naše geslo, "Pogumno zvesti izročilu", je za nas, dragi prijatelji, živo jedro, ki nam bo omogočalo rasti v prave osebnosti, ki naj se zavedajo poslanstva, ki nam ga narekuje naše človeško in narodno dostojanstvo.«

O vsem tem, o besedah gesla smo skavti razmišljali in kako velik odjek so imele te besede pri vsakem od nas, dokazujejo izdelki, monologji, dialogi, skupinske scene, ki so jih posamezniki vodili pripravili še pred prihodom na tabor. Najboljše od teh smo v nedeljo, ki je bila posvečena obiskom, uprizarili in nagradili.

Celoten jamboree so spremljale duhovne misli, ki smo jih izmenično pripravljali Korošci, Tržačani in Goričani. Na teh mislih, ki jih je skupina izrazila z besedami ali slikami in ki so bile potem razobešene na skupno razglasno desko, so temeljili jutranji razgovori in maše.

PRIHOD NA TABORJENJE

Ce je kdo obiskal Globasnico v nedeljo 15. julija, je opazil, da je ritem življenja v vasi tak kot po navadi. Sele okrog 14. ure je kak dober opazovalec morda zapazil skupino utrujenih, a še vedno glasnih skavtov. Bila je to skupina tržaških roverjev in popotnic, ki se je ravnokar vračala s štiridnevnega potovalnega tabora po Koroški. Njihov potovalni tabor se je seveda zaključil prav v Globasnici, kjer so skupno z nami zaživeli v 14-dnevnem sožitju.

V ponedeljek 16. julija je v popoldanskem urah dospela na prostor tudi vesela družba goriških skavtov, ki je prav hitro začela s postavljanjem najnujnejših objektov na taboru.

Pravo morje ljudi pa se je iz štirih avtobusov vtilo na Globasnico 17. julija. Krasen mir, ki sta ga skušala obdržati goriška in tržaška skupina starejših skavtov, je bil dokončno prelomljen. Voditeljem je kljub veliki razigranosti, ki se je polastila prav vseh, uspelo pomiriti eksplozivno atmosfero in spraviti vse k delu. V kratkem je tako v Globasnici stalo že lepo število šotorov tako, da je stara ženska vse to definirala kot: »Nova Globasnica, zgrajena iz šotorov.«

Goriški skavti smo si svoje šotore postavili na zelo lepem kraju, ki pa je bil »čisto malček« oddaljen od ostalih podtaborov.

V sredo 18. julija je bil program precej naporen. Vodi so takoj poprijeli za delo in skupali stranišče, jamo za odpadke, postavili so oltar, razglasno desko in res gosposki vhod v jamborom ob strani. Tako smo v nenehnem in vztrajnem delu dočakali večer, ko se je z uradnim slovesnim odprtjem pričel jamboree.

SLOVESEN ZACETEK

Na kraju, kjer je stal mogočen skupni jantor in oltar, se nas je zbrala velika množica; okrog 350 nas je bilo, in vsakdo od nas je na prsih nosil eno izmed črk, ki sestavljajo geslo »Pogumno zvesti izročilu«. Ob osmih se je začela sv. maša, pri kateri so somaševali trije duhovniki. Svoj vrhunec je maša dosegla, ko smo se ob pozdravu miru vsi skavti pomešali med seboj, tako da smo s črkami sestavili dolge verige, vsaka z geslom »Pogumno zvesti izročilu«. Nastal je ogromen pravokotnik, v katerem se je nenehno ponavljalo naše geslo in mi smo v bistvu bili živi nositelji teh besed...

Po maši so sledili govori vseh treh načelnikov; v imenu goriških skavtov je spregovoril Mauro Leban, tržaških Marjan Jevnikar, koroških pa Maks Domej. Med pozdravi so koroške skavtinje vsakemu izmed nas razdelile svečke in vsakdo jo je prižgal svojemu sosedu ob zvokih trobente in saksofona v ozadju. Težko je opisati, kaj je vsakdo doživljal v teh trenutkih, mislim pa, da bo za vsakega ostal nepozabno doživljanje skupnosti in edinstva, ki ga je osvetljeval sklenjen krog 350-tih svečk...

Po teh trenutkih zbrani smo v vse-

lem razpoloženju začeli peti. Tu smo tudi spoznali pesem »Ob reki Dravci«, ki je nehote postala naša himna.

VESELO NADALJEVANJE

Po tem zelo slovesnem in originalno zamišljenem začetku taborjenja je življenje na taboru sledilo prej načrtanemu programu. Vsak dan je imel kaj novega. Na vrsto je prišla pionieristika (19. jul.), izražanje (20. jul.), celodnevna igra in priprava na akademijo za starše in goste (21. jul.), dan staršev (nedelja 22. jul.), ki smo o njem že pisali.

Vsako leto je važen del programa na taboru športni dan, ki je bil v ponedeljek 22. julija. Letos je bil dan poudarek tistim športnim panogam, ki zahtevajo množično udeležbo. Najhujši dan je bil tork 23. jul. ko je bil skupen pohod na Peco. Vzdihovala in jamrana je bilo na vseh koncih in krajih, a smo kljub temu Peco le osvojili. (Peca je najvišji vrh v Karavankah). Sledil je orientacijski pohod in v četrtek 25. julija dan zbraniosti na temo: Skavtski zakoni in božje zapovedi. Ta dan nas je obiskal mariborski škof msgr. Fr. Kramberger, ki je prinesel tudi pozdrave ljubljanskega nadškofa A. Suštarja. Zvečer je bil pri tabornem ognju »Goriški večer«, ki je žel obilo uspeha. V petek smo imeli »bivak«, ko se posamezniki vodijo na pot in si morajo za vse sami poskrbeti. Sobota 27. julija se je zaključila s »Koroškim večerom« ob tabornem ognju. Večer je bil res dobro izpeljan, najbolj pa nas je pretresla resnost, s katero so Korošci izvedli zaključni del svojega programa, ki je bil zelo ganljiv.

In prišla je zadnja nedelja, ko so se po maši poslovili od nas prijatelji Korošci. Sneli smo zastavo 3. jamboree SZS, ki je 12 dni plapolala na najvišjem jamboru. V ponedeljek smo si Goričani z avtobusom ogledali Koroško do Gospe Svete, v torek 31. julija pa skupaj s Tržačani pospravili šotore in se popoldne s štirimi avtobusi odpeljali domov. Prepričana sem, da je v avtobusu vsakdo podoživljal nepozabne trenutke 14-dnevnega skupnega bivanja z zavestjo, »da se bomo videli še kdaj«.

Predna puma in Jezični krt

Procesija v čast sv. Roku v Nabrežini. God sv. Roka je 16. avgusta

Stoletnica rojstva dr. Mihaela Toroša

V avgustu bo minilo sto let od rojstva dr. Mihaela Toroša, apostolskega administratorja jugoslovanskega dela goriške nadškofije. Rodil se je namreč 12. avgusta 1884 v Medani v Goriških Brdih. V duhovnika je bil posvečen 18. julija 1909 v Gorici. V Rimu je dosegel doktorat iz civilnega in cerkvenega prava; papež Benedikt XV. ga je odlikoval z zlato svetinjno. Dolgo let je bil profesor cerkvenega prava in občasno tudi cerkvene zgodovine.

Po drugi svetovni vojni, leta 1947, je imenovan najprej za apostolskega administratorja poreško-puljske škofije, 28. februarja 1948 pa še jugoslovanskega dela goriške nadškofije z vsemi pravicami in dolžnostmi rezidencialnega škofa. 28. septembra 1955 je od škofa Antona Vovka prevzel še upravo slovenskega dela tržaško-koprske škofije v Sloveniji. Ta del je 12. julija 1961 prepustil msgr. Albinu Kjudru, župniku in dekanu v Tomaju. Tako je msgr. Mihael Toroš zadržal pod svojo upravo samo jugoslovanski del goriške nadškofije. Službo apostolskega administratorja tega dela je opravljal vse do smrti. Novembra 1949 se je iz Poreča preselil v Novo Gorico (na Kapelo), kjer

tržaške novice

Openski pevci v Mozartovi domovini

Vsako leto kam — po nove vtise in na oddih, pa seveda s pesmijo in v prijateljskem razpoloženju. To je »izletniška politika« cerkvenega pevskega zbora »Sveti Jernej« z Opčin pri Trstu, ki je bil za letošnji zadnji julijski weekend v Salzburgu. Pot tridnevnega izleta z avtobusom je vodila najprej do Trbiža in Beljaka, nato pa proti zahodu do Spittala in potem čedalje severneje, skozi znamenita predora pod Turami do cilja. Ob povratku je šla pot do Zell am See, Mittersilla, skozi Felbertauerntunnel čez prelaz Plöckenpass spet v Italijo ter po Furlaniji do doma.

Izletniška baza je bila v Niederlamu, kakih devet kilometrov od Salzburga. Tam je bila tudi nedeljska maša v krasni podeželski cerkvi. Daroval jo je openski župnik g. Zerjal, člani zbora pa so pri tem imeli enega svojih popotnih koncertov, ki je vzbudil ganotje in občudovanje med redkimi prisotnimi domačini. Ti so izrekli glasno obžalovanje, da niso vnaprej vedeli za to izredno službo božjo s tako ubranim petjem.

Salzburg je openske izletnike sprejel z zastavami in svečanim razpoloženjem mesta, ki je v tem času malo manj kot svetovna glasbena prestolnica s svojimi znamenitimi Festspielen. Žal pa jih je sprejel tudi z dežjem, ki ga kar ni maralo biti konec. Vseeno pa muhasto vreme ni moglo zakriti lepote te romantične prestolnice solnograške dežele, polne priča o kulturi in zgodovinskih pomembnostih. Tudi izpod dežnikov je človek lahko dobil vtis o lepota, od parka Mirabell do impozantnega gradu, od starodavnih hiš vzdolž reke Salzach do mogočne stolnice, pred katero igrajo na prostem »Slehernik«, od Karajanove vile v zelenem predmestju do Mozartove rojstne hiše v čudoviti Getreidegasse, ulici za nakupe in za občudovanje baročnih prič. Strokovna turistična vodnica je podajala podatke iz preteklosti in hkrati kazala na posebnosti

Salzburga, vse do najožje hiše v mestu, široke komaj več kot meter.

Ni mogel seveda manjkati izlet v bližnji Hellbrunn, kjer čakajo izletnika sloveče vodne igre v parku in gradu ter si deležen curkov in brizgov iz duhovito najbolj neslutih smeri. Sobotni večer je potem potekel v slavni pivnici Augustiner Bräu, v znamenju kar četverne črke P: pivo, petje, ples in prijateljstvo.

Praznovanje Marije vnebovzete na Repentabru

Prav v tem času, leto dni tega, so se začela obnovitvena dela na Repentabru. Romar ali obiskovalec bo ob letošnjem praznovanju Velikega Šmarna z lastnimi očmi videl opravljeno delo in prav tako delo, ki je še v teku. Župnijski prostori imajo novo streho prekrito kot nekdanj s skrlami. Prav tako so preurejeni tudi notranji prostori za učinkovitejšo pastoralno delo.

Marsikateri obiskovalec se je med letom spraševal, bo do Device Marije končano? Bo dvorišče urejeno, bo izginil veliki kup odpadnega materiala? Smo pred praznikom Marije vnebovzete. Vse to je urejeno. Repentabor pričakuje svoje občudovalce kot vsako leto, da se lahko duhovno okrepe v starodavni Marijini cerkvi, obnove svojo zvestobo tako Bogu kot svojim narodnim koreninam, obenem pa zahvali vsem, ki so pripomogli k njegovi prenovi. Hvala Bogu se je letos začelo tudi z deli na cerkvi. Dela so v polnem teku. Trenutno je streha dobila železno-cementno ogrodje. Pokrita je z nepremočljivimi platni, da bi tako bile zavarovane freske na stropu. Upamo, da bodo tudi ta dela hitro napredovala in bo tako Repentabor oblekel svoj nekdanji sijaj.

Slavje se bo letos začelo že 12. avgusta. Popoldne bodo ob 6^h večernice. Na sam praznik 15. avgusta bosta dva slovesna romarska shoda: ob 10^h in 17^h. Ob 10^h bo vodil slovesnosti predstojnik slovenskih salezijancev g. Anton Košir, popoldne ob 17. uri pa tržaški škof g. Belomi. Sv. maše so še ob 8^h in 11^h. Na praznik sv. Roka, župnijskega zavetnika, se bo praznično vdušje nadaljevalo s sv. mašo ob 10^h in zaključnimi večericami ob 18^h, ki jih bo vodil domači župnik. V prazničnih dneh bo tudi priložnost za prejem zakramenta sv. spovedi.

Vse dni bodo župljani z veseljem sprejeli vsakogar in kot že nekaj let žejnemu ali lačnemu ponudili iz zakladnice svojih dobrot.

Tone Bedenčič

DAROVI

Za cerkev na Opčinah: Marija, Janez in Metka Kacin ob 5. obletnici smrti mame Angele 100.000; Ana in Silvo Kralj namesto cvetja na grob Berte Sosič in Leonarda Ban 100.000; Ana Sosič 20.000; N. N. 30.000; N. N. ital. jezika 25.000; Karla Malalan v spomin na teto Stefanijo 20.000; Bernarda Simič v spomin na moža Marija 50.000; namesto cvetja na grob pok. Leonarda Bana: Lorica Ban 100.000, Zofija Gorup 10.000, Silvestra Malalan 50.000; Natale in Gizela Budai 50.000; Angela Škerlavaj v spomin na drage pokojne 20.000; Pierina Squarzo 25.000; Elda Arnold 10.000; Anica Ferluga 10.000; razni 57.000 lir.

Za cerkev na Banah: Karla Ban v spomin na moža Leonarda 50.000; namesto cvetja na grob Leonarda Bana: Marija Ban 5.000, družina Škarab 20.000, Kristina Husu 10.000, družina Pavel in Bruno Malalan 100.000; Elda Budai 10.000; Albina Malalan 5.000; Eda in Gizela Vidau 10.000; Marija in Viktorija Carli 10.000 lir.

Za cerkev na Ferlugih: Marija Markon 5.000 lir.

Za popravilo cerkve na Repentabru: N. N., Opčine v hvaličen spomin na Ivana Sosiča 50.000 lir.

Za »Marljanišče« na Opčinah: Marija Ban namesto cvetja na grob sovaščana Leonarda Bana 5.000 lir.

Za misijon p. Kosa: N. N., Opčine 30.000; N. N., Opčine 20.000; N. N., Opčine 10.000 lir.

Minirano Rdeče morje

Tiha vojna na Srednjem vzhodu grozi, da se raztegne na Rdeče morje. Pretekle dni so namreč številne ladje, ki so plule skozi Rdeče morje, naletele na mine; nekatere ladje so bile tudi težko poškodovane. Zdi se, da je mine postavila neka ekstremistična iranska skupina.

19. STUDIJSKI DNEVI

DRAGA '84

park Finžgarjevega doma - Opčine

Petek 31. avgusta: ob 17.00 predstavitev sodelujočih;

ob 17.30 Ključna vprašanja slovenstva v ožeh zamejske generacije (diskusija o rezultatih ankete).

Sobota 1. septembra: ob 16.00 slovesno odprtje, nato predavanje Vprašalna pola sodobnega slovenstva.

Nedelja 2. septembra: ob 10.30 predavanje Med vero in nevero; ob 16.00 predavanje Kje, domovina si? (Po vsakem predavanju diskusija).

Nedeljska služba božja bo ob 9. uri v parku na prostem.

Posebej opozarjamo, da bodo študijski dnevi vse tri dni potekali v parku Finžgarjevega doma na Opčinah!

Še ena zlata maša v Slovenski Benečiji

Lansko leto so imeli v Benečiji tri zlata maše; lanskim zlatomašnikom se je letos pridružil še četrti in sicer g. Mario Laurencig, župnik v Stoblatu. Zlato mašo je obhajal v rodni vasi Varh v nedeljo 15. julija. Kakor nova maša je bila tudi zlata na oltarju pred domačo cerkvico, ker je cerkev premajhna. Pridigal mu je g. Emil Cencig, ki je bil kot devetleten deček navzoč pri njegovi novi maši.

G. M. Laurencig se je rodil leta 1908; gimnazijo in bogoslovje je opravil v Vidmu. Posvečen dne 8. julija 1934 je v nedeljo 15. julija pel novo mašo. Takoj je šel za kaplana v Stoblat in ostal tam do danes, to je 50 let. Vživel se je v življenje svojega ljudstva in postal eden od njih. Poleg svoje župnije je rad pomagal tudi drugim. Tako je začasno upravljal še druge župnije v okolici, med temi tudi Srednje v goriški škofiji, ko je bilo brez duhovnika. Za časa fašizma je morda bil edini, ki je tudi po prepovedi, da se ne sme po slovensko pridigati in peti, še naprej pridigal, molil in pel v cerkvi tudi po slovensko. Po vojni je leta 1969 skupaj z drugimi duhovniki začel izdajati kulturno verski list Dom in bil njegov prvi urednik. G. Emil Cencig je v zadnji številki Doma zelo prepričljivo opisal življenje g. Laurenciga, enega zadnjih beneških Cedermacev.

Skupaj z domačini tudi mi kličemo: »Dragi pre Mario, Buog ti loni, ti daj življenja, zdravlja in poguma še dolgo, dolgo let.«

Ali bodo zvezde združile Vatikan in Kitajsko?

Med sedanjo Kitajsko in Vatikanom ni diplomatskih ali drugih odnosov, čeprav si Vatikan za to zelo prizadeva. Kljub vsemu lahko beležimo prvi stik, in sicer sodelovanje z vatikansko zvezdarno.

Kitajski zvezdoslovec WU bo namreč prišel v Vatikan, da sodeluje z drugimi znanstveniki v veliki papeški zvezdarni, ki ima sedaj sedež v Castelgandolfo. To bo prvi stik med Kitajsko in Vatikanom. Upajmo, da mu bodo sledili še drugi.

Pred 150 leti je bilo odpravljeno suženjstvo

Junija 1834 je angleški parlament s posebnim zakonom odpravil suženjstvo v vseh angleških kolonijah. Določil je, da so vsi ljudje svobodni in da ne smejo biti predmet prodajanja in kupovanja. Pri tem je šlo za črnce, saj belcev niso smeli imeti za sužnje.

Angleškemu zgledu so le polagoma sledile druge države: leta 1848 Francija, 1862 Holandska, 1863 ZDA, 1870 Španija in zadnja Brazilija leta 1888. V ZDA je pa moralo priti do vojne med severnimi in južnimi državami, da so tudi te slednje odpravile suženjstvo za časa predsednika Lincoln.

Z občinskega sveta v Gorici

V ponedeljek 6. avgusta je bila seja občinskega sveta v Gorici, verjetno zadnja v tem poletnem obdobju. Na dnevnem redu je bila najprej razprava o dveh resolucijah, ki so ju predložile stranke opozicije, ena PCI-PLI, druga pa MSI. V obeh se postavlja zahteva po odstopu odbora oz. odbornika PSDI Gentileja, ki je pred časom glasoval v nasprotju z odborom in se ni več časa udeleževal sej odbora in sveta.

V debati o teh vprašanjih so nastopili predstavniki posameznih političnih sil. Za Slovensko skupnost je svetovalec Bratuž poudaril stališče svoje skupine. V mislovski resoluciji je namreč tudi omenjena slovenska manifestacija 20. maja kot »slavo-comunista«, zato je predstavnik SSK najprej odbil podobne vzdevke enotni slovenski manifestaciji. Slovenski svetovalec je nadalje izjavil, da je sedanja prisotnost SSK v občinski večini izraz politične volje do zaključka tega mandatnega obdobja, čeprav bi imela tudi Slovenska skupnost svoje razloge za kritično stališče do odbora, kot se je pokazalo po znani izjavi proti slovenski manifestaciji v našem mestu.

Zupan Scarano je pred debato podal stališče odbora, v katerem se je zavzel za nadaljnje sodelovanje petih strank in za izpeljavo programskih točk do konca mandata.

V začetku seje so na vprašanja svetovalec odgovarjali župan in razni odborniki. Med drugimi je odbornik Paulin na vprašanje socialista Waltritscha o pomazani dvojezični vhodni tabli v štandrež odgovoril, da ima uprava že v načrtu nove table, ki jih bo tudi tu v kratkem postavila.

Števerjan Občinska seja

V četrtek 2. avgusta je bila zadnja seja občinskega sveta pred počitnicami. Na dnevnemu redu je bil najprej problem vode, ki je pred nekaj tedni razburil posebno Jazbince. Zgodilo se je, da so zasumili, da je voda iz vodovoda nepitna in so zato morali dovažati pitno vodo v cisternah. Potem so pa ugotovili, da je bila »zastrupljenost« vode le posledica dejstva, da je po vodovodu pritekalo premalo vode, ki se je zato ustavljala po ceveh in se pri tem »usedla«. Zaradi pokvarjenih cevi se je namreč izgubljalo v zemlji izredno veliko vode. Sedaj so pa kovinske cevi nadomestili s plastičnimi in celja števerjanska občina ima več kot dovolj vode. Poleg tega imajo namen povečati rezervoar na vrhu števerjanskega griča od sedanjih 50 kub. m na 250. Novi rezervoar bo stal poleg sedanjega in bi moral biti dokaj višji. Vseled tega morajo rešiti vprašanje, kakšno obliko mu dati, da se bo vsklajeval z okolico. Stal bo namreč med cerkvijo, župniščem in Formentinijevim gradom. To je najvišja in obenem najbolj značilna točka v Števerjanu. Res ne kaže, da bi z novo zgradbo kazili lepoto te točke v Števerjanu.

Potem je bilo na vrsti vprašanje pobiranja smeti. Svet je potrdil, da se pristojbina za pobiranje smeti ne bo povišala. To so dosegli s tem, da so sklenili pogodbo z goriško občino in bodo smeti odvažali v goriški upepeljevalnik v Sovodnjah, ko bo popravljen. Stroški se bodo s tem zmanjšali, saj so oni v Moraru res previsoki. Odboru za Števerjanski festival so določili podporo 1 milijona lir, kar je prav. Le odbor naj za prihodnje leto poskrbi za bolj pester spored festivala. Zdi se, da se je dosedanja oblika preživela. Sklenili so tudi, da se postavijo v občini nekatere dvojezične table in potrdili so sklep o nastavitvi novega šolskega sluge. Manjka pa še vedno cestar, ker je dosedanji odšel v pokoj.

Torej kljub temu, da se zdrave med večino niso še povsem polegile in zdravne, gre uprava občine svojo pot naprej. Prav bi pa bilo, da bi ob poletnih počitnicah uplahnili duhovi in bi v jeseni lahko v polnosti in slogi zaživelo delo pri upravi občine.

Sovodnje - Občinska seja

Zadnji dan julija je bila tudi zadnja občinska seja pred poletnimi počitnicami. Slične seje so imeli tudi v drugih občinah, ker je bilo potrebno rešiti nekatere zadeve, ki jim zapade rok. Seveda so bile na vrsti tudi druge tekoče zadeve, ki jih v občini nikoli ne manjka.

Zupan Vid Primožič je najprej imel

razna poročila. Tako je poročal o poteku del na cesti, ki ji Sovodenjci pravijo »K potoku«. Potem je prešel na obnovitvena dela pri rupenski šoli. Pri teh delih se je zataknilo. Izkazalo se je namreč, da nosilni tramovi na strehi niso zdravi, kot so upali. Zaradi tega je odbor sprejel predlog, naj se streha za silo pokrije, izdelata pa naj se nov načrt za temeljito popravilo in preureditve strehe. Vse to bo zahtevalo večje izdatke.

O srednja točka dnevnega reda je pa bila zadeva pobiranja smeti. Državni zakon namreč določa, da mora vsaka občina sama kriti celotne stroške za pobiranje in sežiganje smeti in odpadkov. V ta namen mora od uporabnikov zbrati potreben denar in določiti tarife do 31. julija. Podžupan Klemše je vso zadevo razložil in povedal tudi, da mora sedaj sovodenjska občina odvažati smeti v Moraro, ker je upepeljevalnik goriške občine v popravilu. Občini Moraro pa morajo plačevati 5.300 lir za vsak stot sežganih smeti; to je približno še enkrat toliko kot zahteva goriška občina. Količina smeti pa narašča tudi zaradi neodgovornosti uporabnikov, ki mečejo v smeti vse, tudi plevel. Vsekakor je občinski svet na predlog odbora odobril, da se prispevki za smeti zvišajo za 13% in se uvedejo štiri plačilne lestvice: gospodinjstva 425 lir za kv. m, bančni in drugi uradi 550 lir, trgovine 655 lir, gostilne ter hoteli 845 lir.

Pri razpravi je Oskar Pavletič predlagal, naj bi občinska uprava nudila uporabnikom vreče za smeti in kupila tudi posebne posode za pobiranje stekla; Vilko Fajt pa je menil, naj bi občinska uprava bolje seznanila občane z zadevo pobiranja in sežiganja smeti.

Poleti je povsod problem z vodo, tudi v sovodenjski občini. Dogaja se, da včasih zmanjka vode in električne luči, posebno na Vrhu. Podžupan je razložil, da je pomanjkanju vode na Vrhu krivo predvsem to, da je rezevoar premajhen, uporaba pa posebno poleti prevelika, ko ljudje iz vodovoda tudi zalivajo vrtove. Vsekakor ima občina namen se priključiti na črpalko v Fari, kar bo problem vode olajšalo.

Zadnja večja zadeva je bila odobritev zakupa del za izgradnjo odtočnih kanalov na območju Rupe in Peči. Stroški bodo znašali 327 milijonov lir, delo bo pa opravilo domače podjetje Edil Scavi. Cistilne naprave se bodo poverile drugemu podjetju in bo v ta namen razpisan natečaj. Nazadnje je svet imenoval kot člana v družinsko posvetovalnico Emila Tomsiča, v ocenjevalno komisijo za natečaj za občinskega delavca pa Oskarja Pavletiča.

Dol

Umril je Just Ferletič

Iz naše vasi imamo le malo novic in še tiste so navadno žalostne. Tako moramo znova poročati o smrti, ki je to pot posegla v družino Ferletič pri Ferletih. Ugrabila je gospodarja Justa, ki je podlegel dolgi in neozdravljivi bolezni v goriški bolnišnici sv. Justa.

Pokojn Just je bil stara kraška korenina: delaven, veren, skrben gospodar. Dokler je mogel, je bil vsako nedeljo pri sv. maši v domači cerkvi na Palkišču. Takih mož skoro ni več. Zapušča ženo in tri odrasle sinove. Vsem naše sožalje, pokojnemu pa večno plačilo za njegovo pošteno krščansko življenje.

RAZNO

Senat odobril sporazum o priznanju diplom

Rimski senat je odobril sporazum, dosežen med Italijo in Jugoslavijo o medsebojnem priznavanju diplom. To se pravi, da Italija priznava veljavnost diplom, doseženih v Jugoslaviji, obratno Jugoslavija priznava veljavnost onih, doseženih na italijanskih univerzah.

To medsebojno priznavanje veljavnosti diplom je zelo dobrodošlo posebno za člane narodnih manjšin, italijanske v Jugoslaviji in slovenske v Italiji. Do sedaj so namreč morali eni in drugi »nostriificirati« diplome, to je ali polagati dodatne izpite ali pa celo znova delati vse izpite. Vendar da stopi sporazum v veljavo, ga mora odobriti še poslanska zbornica, kar se bo zgodilo prihodnje jesen.

Širite „Katoliški glas“

Slovenska skupnost o naših problemih

Pred dnevi je deželno tajništvo Slovenske skupnosti imelo v Jamljah zadnjo sejo pred poletnim premorom, na kateri je obravnavalo sedanje nezadovoljivo stanje glede vprašanja globalne zaščite slovenske narodne skupnosti v Italiji, ki je prek svojih predstavnikov na skupni manifestaciji v Gorici zelo jasno in odločno povedala, kaj zahteva od najvišjih državnih oblasti. V primeru, da bi se v kratkem vprašanje ne premaknilo z mrtve točke, nas to ne sme najti nepripravljene glede bistvenih zahtev, katerim se Slovenci ne morejo odpovedati. Zato se bodo morali vsi slovenski dejavniki sporazumeti o morebitnih popravkih in dopolnilih k vladnemu osnutku oziroma k oblikovanju skupnega besedila na osnovi doslej v senatu vloženih zakonskih osnutkov.

V nadaljevanju se je politični tajnik Bratuž podal izčrpno poročilo o poteku in izidih zadnjih evropskih volitev s posebnim ozirom na skupno manjšinsko listo, ki je tokrat uspela izvoliti svojega predstavnika v evropski parlament, kar ji pa za malo ni uspelo leta 1979. Pri tem je treba poudariti zlasti uveljavitev predstavnikov vseh štirih manjšinskih skupin v zmagovitem petem krožju, tako da so dani pogoji za konkretno uveljavitev že pred volitvami sprejetega in po njih potrjenega načela o rotaciji oziroma o delitvi mandata v evropskem parlamentu. O tem in še drugih vprašanjih je bil govor na dveh povabilnih srečanjih predstavnikov vseh štirih manjšinskih strank v minulem mesecu juliju. Zadnjega od teh srečanj 20. julija v Aosti se je udeležil tudi skupni manjšinski evropski poslanec prof. Michele Columbu in na njem je bil govor predvsem o organizacijskih zadevah znotraj mešane parlamentarne komisije, v kateri bo tudi manjšinski predstavnik.

V razpravi je prišla zlasti do izraza ugotovitev, da je koalicija štirih manjšinskih strank (Sardinska akcijska stranka, Union Valdôtaine, Slovenska skupnost in Okcitanos gibanje) prodrla s svojim izvoljenim predstavnikom v evropski parlament, kar se bo nedvomno pozitivno odražalo v prizadevanjih vseh omenjenih manjšin za priznanje njihovih pravic in njihovega specifičnega položaja. Hkrati bo to dalo boju manjšin širše dimenzije in nudilo tako nove prijeme za njihovo priznanje in ureditev njihovega položaja v državah in deželah, kjer te manjšine živijo.

DAROV

F.F. iz Trsta daruje v spomin svojih pokojnih: za misijone 50.000, za kapelo sv. Leopolda, za Marijin dom v Rojanu, za cerkev v Ankaranu, za duhovniške poklice in za Sv. goro (za zdravje težko bolne nečakinje) po 10.000 lir.

Za ZCPZ iz Trsta: gospa Elvira Udovič 50.000 lir.

OBVESTILA

Duhovne vaje za slovenske duhovnike bodo v Trstu v domu »Le Beatitudine« od srede 29. do petka 31. avgusta; začetek v sredo ob 9. uri. Vodil jih bo prof. Anton Stres. Prijave sprejemajo v domu »Le Beatitudine«, tel. (040) 566244 ali pri g. J. Kunčiču, tel. (040) 220332. Možno je se prigrisati tudi pismeno na oba navedena naslova.

14. mednarodno tekmovanje v folklori bo v Gorici od 24. do 26. avgusta. Pri sklepnih plovki v nedeljo 26. avgusta bo sodelovalo 24 različnih skupin. Jugoslavijo bo letos zastopala folklorna skupina iz Zemuna.

Vsi nastopi bodo na gradu, kjer bodo postavili posebno velik šotor tako, da vreme ne bo motilo nastopov. Odrptje bo v petek 24. avgusta ob 20. uri, zaključek v nedeljo 26. avgusta ob 20.30 z nagrajevanjem in nastopi najboljših skupin.

Goriška pošta obvešča, da bo ob priložnosti tekmovanja Seghizzi v Gorici (1. septembra) deloval poštni urad, ki bo na pisma in razglednice pritisnil poseben pečat z besedilom: XXIII Concorso Internazionale Seghizzi Canto corale.

Podobno bo v Trziču ob zborovanju »Azzurri Giuliani«. Na sedežu društva Canottieri Timavo bodo pečatili pisma in razglednice z besedilom: »Monfalcone, 2° Raduno Azzurri Giuliani«.

Katoliška knjigarna ima zopet v prodaji knjigo Marjana Breclja »Slovenci ob Soči od Brd do Jadrana«, ki jo je izdala Celjska Mohorjeva družba.

Roman Vojna in revolucija se lahko naroči na upravi KG ali v Kat. knjigarni. Cena: broširan izvod 30.000, vezan 35.000 lir.

Radio Trst A

Spored od 12. do 18. avgusta 1984

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 10.30 Mladinski oder: »Kukavičji Miheec«. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 »Toč ali kabaret za pasje dni«. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Kulturna srečanja. 15.00 Na počitnicah (ponovitev). 18.00 Fran Saleški Finžgar: »Divji lovec«. »Narodni igrokaz«.

Ponedeljek: 8.20 Trim za vsakogar. 9.00 Otroški kotichek. 9.40 Film. 10.10 Koncert Simfonikov RTV Ljubljana. 11.35 Opoldanski zbornik. 12.00 Roman v nadaljevanjih: Pier Paolo Pasolini: »Sanja«. 13.20 Zborovska glasba: baskovski zbor »Eskitaiia«, na lanskem tekmovanju Seghizzi v Gorici. 14.10 Sprehodi po tržaških predmestjih: (31) »Ferlugi in 3 društva z imenom Višava«. 17.10 Klasični album: »1800 Monografija«.

Torek: 8.45 Konjiček za vsakogar. 9.10 Zdravniški nasveti. 9.40 Niti življenja. 10.10 Koncert. 12.00 Roman v nadaljevanjih: Pier Paolo Pasolini: »Sanja«. 2. del. 14.10 Sprehodi po tržaških predmestjih: (32) »Ferlugi in 2. društvo z imenom Višava«. 15.00 Mladi mladim. 16.00 Naši posnetki v živo. 18.00 Stelio Mattioni: »Otok«. Izvirna radijska igra: Prevod: Jadviga Komac.

Sreda: 8.40 Domače živali. 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.50 Pesniki. 10.00 Mladinski oder: »Na strmi poti«. Radijska igra. 10.30 Koncert RAI iz Milana: Johann Strauss: Cigan baron (1. dejanje opere). 12.00 Roman v nadaljevanjih: Pier Paolo Pasolini: »Sanja«. 3. del. 13.20 Tržaški oktet (umetniški vodja Janko Ban) v Kulturnem domu v Trstu. 14.10 Sprehodi po tržaških predmestjih: (33) »Povojni Ferlugi«. 18.00 »Dober večer my Lady - bye bye moj ljubi fant!«

Četrtek: 8.45 Konjiček za vsakogar. 9.10 Zdravniški nasveti. 9.40 Črtica. 10.10 Koncert RAI iz Milana: Johann Strauss: Cigan baron (drugo in tretje dejanje opere).

te). 11.10 Glasbeni potpuri. 12.00 Roman v nadaljevanjih: Pier Paolo Pasolini: »Sanja«. 5. del. 14.10 Sprehodi po tržaških predmestjih: (34) »V nekdanje Sovranišče«. 16.00 Festival slovenske popevke v Trstu v letih 1963-64. 17.10 Giacomo Puccini: Gianni Schicchi, komična opera e-nodejanka.

Petek: 8.45 Domače živali. 9.10 Po poteh Ludwiga II., strani iz dnevnika Tatjana Rojc. 9.40 Slovenska poezija skozi stoletja. 10.10 Koncert Glasbene matice v Kulturnem domu v Trstu: pianistka Dubravka Tomšič. 12.00 Roman v nadaljevanjih: Pier Paolo Pasolini: »Sanja«. 6. del. 13.20 Slovenski zbori in vokalne skupine na ploščah: Mladinski zbor iz Maribora. 14.10 Sprehodi po tržaških predmestjih: (35) »V Podlonjers«. 17.10 Klasični album: nabožna glasba. 18.00 Kulturni dogodki.

Sobota: 8.10 Kulturni dogodki (ponovitev). 9.00 Otroški kotichek. 9.40 Na ekranu. 10.10 Koncert. 11.30 Ivan Trinko ob 120-letnici rojstva. 12.15 Na počitnicah. 14.10 Grnade po gorah gore. 15.00 Diskorama. 16.00 Po svetu sem in tja. 18.00 »Toč ali kabaret za pasje dni«. 7. oddaja.

DAROV

Za cerkev na Jazbinah: Mara Reja 50.000; Natalija Tronkar ob obletnici smrti hčere 50.000 lir.

Za kapelico v Cerovljah: dobrotnik za spodbudo drugim darovalcem 1.000.000 lir.

Za cerkev sv. Andreja v Trebčah: Marija Možina 20.000 lir.

Za cerkev v Zgoniku: družina Simčič iz Trsta v spomin na dragega pokojnega Riharda Živec iz Koludrovice 50.000 lir.

Prof. Joško Hutter, Globasnica: za slov. gor. skavte 1000 šil., za Kat. glas 500 šil.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 300 lir, osmrtnice 250 lir, k temu dodati 18% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

SLOVENSKI HOTEL »BLED« V RIMU
Lastnik: VINKO LEVSTIK

HOTEL »BLED« - VIA S. CROCE IN GERUSALEMME, 40
00185 ROMA - RIM - TEL. 06/777102 - TELEX Hbled 620196

Banca Agricola Gorizia c.r.ag.l.
Kmečka banka Gorica v.z.z.o.j.

skupno z ostalimi članicami Deželnega konzorcija ljudskih bank

VAM NE NUDI SAMO DENARJA!

GORICA, KORZO VERDI 51, TEL. 84206/7 — TELEX 460412 AGRBAN

Katoliška knjigarna

- Knjige
- Šolske potrebščine
- Nabožni predmeti

GORICA
Travnik, 25
Tel. 84407